

**Комунальний заклад вищої освіти
«Дніпровська академія музики» Дніпропетровської обласної ради»**

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор ВСП «Фаховий музичний
коледж» КЗВО «Дніпровська
академія музики» ДОР»

Олена Потоцька Олена ПОТОЦЬКА

«29» серпня 2025 року

**РОБОЧА ПРОГРАМА
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«БЕЗПЕКА ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ, ОХОРОНА ПРАЦІ
ТА ЦИВІЛЬНИЙ ЗАХИСТ»**

Освітньо-професійний ступінь – Фаховий молодший бакалавр

Галузь знань – 02 «Культура і мистецтво»

Спеціальність – 025 «Музичне мистецтво»

Освітньо-професійна програма – «Музичне мистецтво»

**Д н і п р о
2 0 2 5**

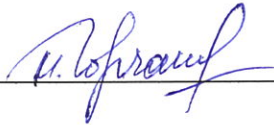
Розробник:

Олександр ШАПОВАЛ, викладач кафедри соціально-гуманітарних дисциплін.

Рецензент:

Герасимчук Олександр Ананійович, заступник начальника кафедри військової підготовки «Українського державного університету науки і технологій»
Робоча програма нормативної навчальної дисципліни «Безпека життєдіяльності, охорона праці та цивільний захист» відповідає стандарту фахової передвищої освіти України, галузі знань 02 «Культура і мистецтво», спеціальності 025 «Музичне мистецтво», освітньо-професійній програмі «Музичне мистецтво» 2025 року, навчальним планом підготовки здобувачів освітньо-професійного ступеня Фаховий молодший бакалавр 2025–2026 навчального року (на основі базової середньої освіти/повної загальної середньої освіти), методичним рекомендаціям Міністерства освіти і науки України (лист 1/9-434 від 09.07.2018 року «Щодо рекомендацій з навчально-методичного забезпечення»).

Гарант ОПП _____

Ірина ГОРЧАКОВА

Робоча програма нормативної навчальної дисципліни «Безпека життєдіяльності, охорона праці та цивільний захист» відповідає стандарту фахової передвищої освіти України, галузі знань 02 «Культура і мистецтво», спеціальності 025 «Музичне мистецтво» затверджено та введено в дію рішенням методичної ради ВСП «Фаховий музичний коледж» КЗВО «Дніпровська академія музики» ДОР» (протокол № 1 від «29» серпня 2025 року).

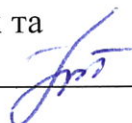
Голова ради _____

Олена ПОТОЦЬКА

Робоча програма нормативної навчальної дисципліни «Безпека життєдіяльності, охорона праці та цивільний захист» відповідає стандарту фахової передвищої освіти України, галузі знань 02 «Культура і мистецтво», спеціальності 025 «Музичне мистецтво» розглянуто і схвалено на засіданні циклової комісії загальноосвітніх та соціально-гуманітарних дисциплін ВСП «Фаховий музичний коледж» КЗВО «Дніпровська академія музики» ДОР» (протокол № 1 від «29» серпня 2025 року).

Голова циклової комісії загальноосвітніх та соціально-гуманітарних дисциплін _____

Тетяна БАТАЛОВА

1. Опис навчальної дисципліни

<i>Найменування показників</i>	<i>Галузь знань, спеціальність, освітня програма, рівень і ступінь вищої освіти</i>	<i>Характеристика навчальної дисципліни</i>
Кількість кредитів – 3	Галузь знань – 02 «Культура і мистецтво»	Нормативна
Загальна кількість годин – 90	Спеціальність – 025 «Музичне мистецтво»	Рік підготовки – 4 вступ на основі БСО 3 вступ на основі ПЗСО
Тижневих годин - 2	освітньо-професійній програма - «Музичне мистецтво»	Семестр – VII/V
Вид контролю – залік	Освітньо-професійний ступінь – Фаховий молодший бакалавр	Самостійна робота - 56 год

2. Мета, завдання, компетентності та програмні результати навчання

2.1. Мета :

Метою курсу вивчення дисципліни «Безпека життєдіяльності, цивільний захист та охорона праці» (далі БЖД, ЦЗ, ОП) є формування у майбутніх фахівців умінь та компетенцій для втілення навиків з питань охорони праці у конкретній галузі, для забезпечення ефективного управління охороною праці та поліпшенням умов праці з урахуванням досягнень науково-технічного прогресу та міжнародного досвіду, а також в усвідомленні нерозривної єдності успішної професійної діяльності з обов'язковим дотриманням усіх вимог безпеки праці у конкретній галузі.

Організаційних питань, створення безпечних умов життєдіяльності та захисту людини. дисциплін « БЖД, ЦЗ та ОП » полягає у формуванні системи теоретичних і прикладних знань, умінь безпеки життєдіяльності, життя та здоров'я людини в умовах існуючого в країні рівня безпеки, пов'язаного з навколишнім середовищем, довкіллям, побутом, транспортом, виробництвом, соціальними відносинами тощо, рівнем державної системи захисту людини.

2.2.Завдання:

- ознайомлення студентів з основними поняттями, визначеннями та термінами безпеки життєдіяльності та цивільного захисту;

- формування у студентів знань про загальні закономірності виникнення і розвиток небезпек та надзвичайних ситуацій;
- ознайомити студентів з класифікацією джерел небезпеки, небезпечних та шкідливих факторів;
- визначення небезпек життєдіяльності у виробничій сфері та побуті, засоби їх попередження;
- ознайомлення з способами та засобами захисту населення в умовах надзвичайних ситуацій;
- формування умінь і навичок, необхідних в майбутній практичній діяльності для запобігання небезпекам, надзвичайним ситуаціям, їх ліквідації, захисту людей та навколишнього середовища;
 - забезпечення гарантії збереження здоров'я і працездатності працівників у виробничих умовах конкретної галузі господарювання через ефективне управління охороною праці та формування відповідальності у посадових осіб і фахівців за колективну та власну безпеку.

2.3. Компетентності:

- володіти мовною базою, оперуючи якою можна реалізувати будь-яку ситуацію спілкування на тематику безпеки життєдіяльності, поведження у критичних та небезпечних ситуаціях, охорони праці;
 - доречно поєднувати вербальні та невербальні засоби спілкування відповідно до мети, ситуації мовлення, тобто сформованість комунікативних навичок на заняттях з предмету «БЖД, ЦЗ та ОП»;

2.4. Програмні результати навчання:

2.4.1. Знання:

- мати теоретичні знання з основних понять, визначень та термінів безпеки життєдіяльності, цивільного захисту та охорони праці;
- оволодіти умінням та навичками для запобігання небезпекам, надзвичайним ситуаціям, їх ліквідації і захисту людей та навколишнього середовища ;
- визначення небезпек і ризиків у навколишньому середовищі, засобів їх попередження та усунення, дії шкідливих чинників, мотивації психологічних аспектів при знаходженні у критичних ситуаціях, засвоєння основ пожежної безпеки, електробезпеки, захисту від електромагнітних випромінювань тощо;
 - знання основних нормативно-правових положень стосовно охорони праці в Україні та основ міжнародної співпраці;

2.4.2. Уміння: - - вирішувати професійні завдання з урахуванням вимог охорони праці та володіти основними професійними компетенціями для запобігання виникнення специфічних професійних захворювань, а також нещасних випадків і аварій на виробництві.

- оволодіти умінням та навичками у сфері безпеки життєдіяльності та цивільного захисту для використання отриманих знань у разі необхідності.

3. Програма навчальної дисципліни.

ТЕМА 1. Вступ. Теоретичні основи безпеки життєдіяльності.

Безпека життєдіяльності як наука. Основні поняття та визначення у безпеці життєдіяльності. Класифікація джерел небезпеки, небезпечних та шкідливих факторів.

ТЕМА 2. Природні загрози. Характер їхніх проявів та дії на біосферу та об'єкти економіки.

Природні небезпеки. Літосферні, гідросферні та атмосферні стихійні лиха. Біологічні фактори небезпек.

ТЕМА 3. Техногенні небезпеки та їх вражаючі фактори.

Загальні відомості про надзвичайні ситуації. НС техногенного характеру та їх можливі наслідки.

ТЕМА 4. Соціально-політичні небезпеки та захист від них.

Війни. Тероризм. Екстремальні ситуації криміногенного характеру та способи їх уникнення. Соціальні небезпеки: алкоголізм, табакокуріння.

ТЕМА 5. Цивільний захист. Організація ЦЗ в Україні.

Правові та організаційні основи ЦЗ. Законодавча база. Єдина державна система цивільного захисту – ЄДСЦЗ. Сили ЦЗ.

ТЕМА 6. Організація цивільного захисту на об'єкті господарювання.

Основні принципи і способи захисту населення в умовах надзвичайних ситуацій. Використання засобів колективного захисту, евакуація населення.

ТЕМА 7. Надзвичайні ситуації внаслідок застосування звичайних засобів ураження.

Правила поведінки при обстрілі. Небезпечні території. Інформування про ризики пов'язані з мінами та вибухонебезпечними залишками війни.

ТЕМА 8. Алгоритми безпечної поведінки.

Що робити якщо: бачиш міну або боеприпас, опинився на замінованій території, бачиш пораненого на замінованій території.

ТЕМА 9. Загальна характеристика впливу надзвичайної ситуації на об'єкт господарювання. Пожежі.

Загальні поняття про основи теорії розвитку та припинення пожежі. Зони горіння, теплового впливу. Способи і заходи гасіння пожеж.

ТЕМА 10. Вибух. Фактори техногенних вибухів.

Забруднення навколишнього середовища. Радіаційна безпека, фази аварій та фактори радіаційного впливу на людей. Хімічна безпека.

ТЕМА 11. Законодавча та нормативна база України з охорони праці.

Законодавчі та нормативно-правові акти з охорони праці в Конституційні права громадян. Система управління охороною праці в організації. Види інструктажів з питань охорони праці. Відповідальність за порушенні законодавства та нормативних актів з охорони праці.

ТЕМА 12. Травматизм та професійні захворювання.

Аналіз умов праці у галузі. Дослідження виробничого травматизму. Фактори які знижують працездатність та призводять до травматизму. Втома і перевтома. Основні заходи щодо запобігання травмам та професійним захворюванням . Надання першої долікарської допомоги.

ТЕМА 13. Основи гігієни праці.

Вплив на здоров'я працівника оточуючого середовища. Оптимальні мікрокліматичні умови. Температура і відносна вологість повітря. Заходи захисту від шкідливих та небажаних тепловипромінювань.

ТЕМА 14. Виробнича санітарія.

Загальні відомості. Шкідливі речовини та їх небезпека. Санітарні норми до забруднення робочої зони. Вимоги до профілактичних медичних оглядів. Виявлення, оцінка та поліпшення стану гігієни виробничого середовища згідно вимогам санітарного контролю.

ТЕМА 15. Освітлення виробничих приміщень.

Значення світла для працездатності та здоров'я людини. Види освітлення. Природне освітлення. Штучне освітлення. Кольорові моделі.

4. Структура (тематичний план) навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	Усього	у тому числі				
		л	п	л	інд	ср
1	2	3	4	5	6	7
Тема 1. Вступ. Теоретичні основи безпеки життєдіяльності.		2				2
Тема 2. Природні загрози. Характер їхніх проявів та дії на біосферу та об'єкти економіки.		3				4
Тема 3. Техногенні небезпеки та їх вражаючі фактори.		2				4
Тема 4. Соціально-політичні небезпеки та захист від них.		2				4
Тема 5. Цивільний захист. Організація ЦЗ в Україні.		2				4
Тема 6. Організація ЦЗ на об'єкті господарювання.		2				4
Тема 7. Надзвичайні ситуації внаслідок застосування звичайних засобів ураження.		2				5
Тема 8. Алгоритми безпечної поведінки.		4				4
Тема 9. Загальна характеристика впливу НС на об'єкті господарювання.		2				4
Тема 10. Вибух. Фактори техногенних вибухів.		3				4

Тема 11. Законодавча та нормативна база України з охорони праці.		2			3
Тема 12. Травматизм та професійні захворювання.		2			4
Тема 13. Основи гігієни праці.		2			4
Тема 14. Виробнича санітарія.		2			4
Тема 15. Освітлення виробничих приміщень.		2			2
Усього годин	90	34			56

5. Завдання для самостійної роботи

№ з/п	Теми завдання	Кількість годин
1	Вступ. Теоретичні основи безпеки життєдіяльності.	2
2	Природні загрози. Характер їхніх проявів та дії на біосферу та об'єкти економіки.	4
3	Техногенні небезпеки та їх вражаючі фактори.	4
4	Соціально-політичні небезпеки та захист від них.	4
5	Цивільний захист. Організація ЦЗ в Україні.	4
6	Організація ЦЗ на об'єкті господарювання.	4
7	Надзвичайні ситуації внаслідок застосування звичайних засобів ураження.	5
8	Алгоритми безпечної поведінки.	4
9	Загальна характеристика впливу НС на об'єкті господарювання.	4
10	Вибух. Фактори техногенних вибухів.	4
11	Законодавча та нормативна база України з охорони праці.	3
12	Травматизм та професійні захворювання.	4
13	Основи гігієни праці.	4
14	Виробнича санітарія.	4

15	Освітлення виробничих приміщень.	2
----	----------------------------------	---

6. Теми лабораторних занять навчальним планом не передбачені

7. Методи контролю

Самостійна робота студентів: перевірка конспекту, перевірка відповідей на проблемні питання, огляд підручників та навчальних посібників, складання тестових завдань, складання конспекту.

Поточний контроль – проведення занять, відпрацювання академічних заборгованостей.

Підсумковий контроль (екзамен) – проводиться з метою оцінки результатів навчання та здійснюється у формі проведення екзамену в обсязі навчального матеріалу, визначеного

8. Методи та критерії оцінювання

Основними видами оцінювання є: поточне; тематичне; підсумкове.

Поточне оцінювання здійснюється на всіх етапах навчальної діяльності у формах: опитування учнів на предмет засвоєння навчального матеріалу, тестового контролю, письмових робіт. Необхідність поточного оцінювання визначає викладач.

Тематичне оцінювання є обов'язковим для кожного розділу, оскільки основною структурною одиницею предмета є тема. Оцінка за тему виставляється шляхом узагальнення поточних оцінок за тему.

Критерії оцінювання результатів навчання здобувачів фахової передвищої освіти визначаються Положенням про систему оцінювання якості навчальних досягнень здобувачів освіти в Дніпровській академії музики.

Методи оцінювання запланованих програмних результатів навчання: тестування (підсумковий контроль), академічні есе, виступи, екзамен.

Критерії оцінювання знань і компетентностей з навчальної дисципліни:

Оцінка «А» («відмінно»):

- 1) високий рівень володіння теоретичними знаннями;
- 2) вільне застосування практичних навичок;
- 3) правильно, без жодної помилки виконані всі завдання.

Оцінка «В» («дуже добре»):

- 1) дуже добрі знання теоретичного матеріалу;
- 2) вміння застосовувати теоретичні знання у практичних завданнях;
- 3) незначні помилки у виконанні завдань, наявність окремих неточностей.

Оцінка «С» («добре»):

- 1) достатня міра засвоєння ключових теоретичних понять;
- 2) окремі неточності й помилки при виконанні завдань.

Оцінка «D» («задовільно»):

- 1) наявність загальних теоретичних знань на рівні уявлень;
- 2) неточності та помилки при виконанні завдань.

Оцінка «E» («достатньо»):

- 1) наявність окремих уявлень про вивчений матеріал;
- 2) не виконано більшу половину завдань.

Оцінка «FX» («незадовільно з можливістю повторного складання»):

- 1) незнання більшої частини навчального матеріалу;
- 2) невміння застосовувати теоретичні знання на практиці;
- 3) майже повна неспроможність виконання завдань.

Оцінка «F» («недостатньо з обов'язковим повторним вивченням дисципліни»):

- 1) відсутність будь-яких уявлень про вивчений матеріал;
- 2) неспроможність виконати жодне завдання.

9. Методичне забезпечення

Робоча програма з дисципліни.

2. Конспект лекцій.

Методичне забезпечення самостійної підготовки студентів.

Завдання та тематика контрольних робіт для студентів.

Методичне забезпечення навчального процесу для студентів.

Інструктивно-методичні матеріали до лекційних занять (презентації, ілюстративний матеріал тощо).

Зразки рефератів студентів, індивідуальних завдань, модульних робіт та ін.

10. Рекомендована література

Основна:

1. О.С. Протоєрейський, О.І. Запорожець Охорона праці в галузі: Навч. посіб. – К.: Книжкове вид-во НАУ, 2005. – 268 с.
2. В.Г. Грибан, А.Є. Фоменко, Д.Г. Казначеев Безпека життєдіяльності та охорона праці. Дніпро, ДДУВС, 2022 . – 388 с.
2. М.П. Гандзюк, Є.П. Желібо, М.О. Халімовський Основи охорони праці – Київ « Каравела » 2008 р.
3. Л.А. Катренко, І.П. Пістун Охорона праці в галузі освіти – К.: Університетська книга; Суми, 2001. – 340 с.
4. А.В. Русаловський Правові та організаційні питання охорони праці: Навч. посіб. – 4-те вид., допов. і перероб. – К.: Університет «Україна», 2009. – 295с.

5. І.П. Пістун, І.І.Кельман, Є.К.Вільковський Охорона праці (людський чинник) – Львів « Афіша » 2008р.

6. Л.П.Керб Основи охорони праці - Київ КНЕУ 2006 р.

7. Закон України «Про охорону праці» від 21 листопада 2002 р.

8. Закон України «Про загальнообов’язкове соціальне страхування від нещасного випадку на виробництві та професійного захворювання, які спричинили втрату працездатності».

9. Законодавство України про охорону праці (збірник нормативних документів.) У4т. – К.: Держнаглядохоронпраці; Основа, 1995 р.

10. Постанова Кабінету Міністрів України від 29.03.2002 № 415 „Про затвердження Порядку використання коштів резервного фонду бюджету”.

11. Кодекс законів про працю України. - К.:Юрінком Інтер, 1998 р.

12. Норми радіаційної безпеки України НРБУ-97.

Допоміжна:

1. Постанова Кабінету Міністрів України від 26.12.2003 № 2030 "Про затвердження Порядку обліку пожеж та їх наслідків".

2. ДСТУ 2293-99 «Охорона праці. Терміни та визначення основних понять».

3. В. Гетьман Перша долікарська допомога в екстремальних ситуаціях Охорона праці.- 1995. - №5. – С.28-32.

4. Ю. О.Чирва, О.С. Баб’як Безпека життєдіяльності. Навчальний посібник. Видавництво „Атіка”, 430 с.

5. В.Ц. Жидецький Основи охорони праці. -Львів: Афіша, 2002.- 320с.

6. Воробйов О.О., Кардаш В.Е. Медицина надзвичайних ситуацій. Навчальний посібник. – Чернівці: вид-во 2000. – 186 с.

11. Інформаційні ресурси в Інтернеті

1. Ebooktime. [textbook_214](#)

2. [Pidruchnik.com](#)

3. [Mir.zavantag.com](#)

4. [Otipb.ft.ua](#)

5. [Bibl.cjm.ua/pravo|7201/index.htud](#)

6. [Libfree.cjm/115541226_bzhdsisok.pratsi.html](#)